

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

31 maj 2021

Paragraf

§ 18

Diarienummer KS-2021/350.109

Betänkandet Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4) – svar på remiss från Socialdepartementet

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2021, bilaga 1, överlämnas till Socialdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över betänkandet ”Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg” SOU 2021:4.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått delbetänkandet av ”Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg” på remiss från Socialdepartementet.

Betänkandet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning. Detta innebär att vård- och omsorgsgivare får göra dokumentation om patienter och omsorgsmottagare elektroniskt tillgänglig mellan sig, om personen inte motsätter sig det.

Det är frivilligt för vård- och omsorgsgivare att använda de utökade möjligheter att elektroniskt dela dokumentation som lagen ger.

Betänkandet har sänts på intern remiss till vård- och omsorgsnämnden som välkomnar utredningens förslag, men också påtalar vissa konsekvenser och frågor som bör tas hänsyn till i den fortsatta handläggningen.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att mycket i betänkandet är bra då föreslagna ändringar förväntas leda till en bättre och effektivare vård och omsorg. Inför regeringens fortsatta beredning av ärendet finns dock ett antal saker att beakta och som redovisas under rubriken Förvaltningen synpunkter i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2021.

Propositioner

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med förvaltningens förslag, och finner härvid att så är fallet.

Beslutet ska skickas till

Socialdepartementet
Remissinstansen

Datum
2021-05-31

Diarienummer
KS-2021/350.109
Er referens
S2021/00850

Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Socialdepartementet

Huddinge kommuns yttrande rörande betänkandet Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4)

Huddinge kommun anser att betänkandet i allt väsentligt är bra men vill ändå inför regeringens fortsatt beredning lyfta fram följande:

- En sammanhållen information är en förutsättning för att säkerställa att information som kan behövas av olika omsorgsgivare delas i systemet av samtliga vårdgivare. Om möjligheten till att dela information sinsemellan ska vara frivillig vill kommunen understryka vikten av att regionen i samverkan med kommunerna verkar för att detta genomförs då det är centralt ur ett säkerhetsperspektiv för vård- och omsorgstagaren.
- Det finns behov av att tydligare definiera målgruppen. Det är otillräckligt att endast hänvisa till de tillämpliga bestämmelserna i socialtjänstlagen för att avgränsa den. Målgruppen måste tydliggöras så att grupper inte utesluts, såsom exempelvis omsorgstagare med psykiska funktionsnedsättningar.
- Huddinge kommun ansluter sig till det särskilda yttrandet i betänkandet från SKR, Inera, och E-hälsomyndigheten som uttrycker tveksamhet inför utredningens förslag att personuppgifter inte ska få behandlas för kvalitetsuppföljning om en omsorgsmottagare motsätter sig det, så kallad opt-out, då det försvårar det systematiska kvalitetsarbetet. Dels avseende tidsåtgång för hantering av samtycken, dels risken för att uppföljningen blir bristfällig eller missvisande. Insamling av information görs enklast och mest effektivt med avidentifierade personuppgifter som inte ställer krav på den enskildes samtycke. Individens integritet skyddas och kvalitetsuppföljningen möjliggörs.
- Kvalitetsuppföljningen i hälso- och sjukvården är central; inte minst ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Huvudmännens totalansvar riskerar att undermineras av förslaget om opt-out och av risken att data från privata vårdgivare och omsorgsgivare inte tillgängliggörs i samband med kvalitetsuppföljningar.
- Utredningens förslag om opt-out-lösning kan komma att innebära tekniska lösningar som medföra ekonomiska konsekvenser för huvudmännen.
- Enligt utredningens förslag är det bara fullmäktige som får besluta om kvalitetsuppföljning. I beslutet ska ett preciserat ändamål med behandlingen av personuppgifter anges, liksom vem som är

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2021-05-31

Diarienummer
KS-2021/350.109

personuppgiftsansvarig och från vilka personuppgifter kommer att samlas in, lagringstid m.m. För en effektiv handläggning bör fullmäktige kunna delegera beslutsrätten.

- Utredningen föreslår två alternativa sekretessbrytande bestämmelser för socialtjänsten. Huddinge kommun tillstyrker det första förslaget utifrån att det redan idag finns ett tydligt behov av att förenkla informationsöverföringen mellan de verksamheter vars insatser riktar sig mot nämnd målgrupp.
- Det finns behov av att ytterligare förtydliga hur omsorgsgivarna praktiskt ska göra bedömningen om när informationsutbytet kan ske när en omsorgstagare inte har förmågan att lämna samtycke, samt hur detta ska dokumenteras.
- Frågorna om säkring av personuppgifter, sekretess, samtycken, ansvarsfördelning och behörigheter behöver utredas vidare och förtydligas så att vårdgivarna får en djupare förståelse för hur de ska hantera den eventuella lagändringen.

För Huddinge kommun

Kommunstyrelsens ordförande Daniel Dronjak

Beslut i detta ärende har fattats av kommunstyrelsen den 31 maj 2021

Datum
2021-04-14

Diarienummer
KS-2021/350.109

Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Betänkandet Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4) – svar på remiss från Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2021, bilaga 1, överlämnas till Socialdepartementet som Huddinge kommuns yttrande över betänkandet ”Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg” SOU 2021:4.

Sammanfattning

Huddinge kommun har fått delbetänkandet av ”Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg” på remiss från Socialdepartementet.

Betänkandet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning. Detta innebär att vård- och omsorgsgivare får göra dokumentation om patienter och omsorgsmottagare elektroniskt tillgänglig mellan sig, om personen inte motsätter sig det.

Det är frivilligt för vård- och omsorgsgivare att använda de utökade möjligheter att elektroniskt dela dokumentation som lagen ger.

Betänkandet har sänts på intern remiss till vård- och omsorgsnämnden som välkomnar utredningens förslag, men också påtalar vissa konsekvenser och frågor som bör tas hänsyn till i den fortsatta handläggningen.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att mycket i betänkandet är bra då föreslagna ändringar förväntas leda till en bättre och effektivare vård och omsorg. Inför regeringens fortsatta beredning av ärendet finns dock ett antal saker att beakta och som redovisas under rubriken Förvaltningen synpunkter i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2021.

Beskrivning av ärendet

Huddinge kommun har fått delbetänkande av ”Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg” på remiss från Socialdepartementet.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2021-04-14

Diarienummer
KS-2021/350.109

Betänkandet föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning. Det är *frivilligt* för vård- och omsorgsgivare att använda de utökade möjligheter att elektroniskt dela dokumentation som lagen ger. Väljer vård- och omsorgsgivare att använda den föreslagna lagen måste de följa de integritetsstärkande bestämmelser som finns i den.

Inom socialtjänsten gäller förslagen bara dokumentation om insatser för äldre eller personer med funktionsnedsättningar.

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation innebär att vård- och omsorgsgivare får göra dokumentation om patienter och omsorgsmottagare elektroniskt tillgänglig mellan sig. Olika utförare och den ansvariga nämnden inom socialtjänsten kan därmed ta del av varandras dokumentation, liksom vårdgivare kan ta del av socialtjänstens dokumentation och vice versa. Huvudregeln är dock att patienten eller omsorgsmottagaren samtycker till det och särskilda regler gäller för de som inte kan samtycka.

Patienten eller omsorgsmottagaren får ges elektronisk tillgång till sin dokumentation och ska på begäran få information om den elektroniska åtkomst som förekommit till dokumentationen om den berörde.

Kvalitetsuppföljning innebär i lagen uppföljning av kvaliteten på hälso- och sjukvård, som en region eller kommun ansvarar för, och insatser för äldre eller personer med funktionsnedsättningar, som en region eller kommun ansvarar för, med hjälp av personuppgifter från flera vårdinstanser eller omsorgsgivare. Det är bara fullmäktige i kommunen som får besluta om kvalitetsuppföljning.

I beslutet ska ett preciserat ändamål med behandlingen av personuppgifter anges, liksom vem som är personuppgiftsansvarig och från vilka personuppgifter kommer att samlas in. Även lagringsperioden för personuppgifterna ska anges, och när perioden löpt ut ska personuppgifterna gallras.

Patienter och omsorgsmottagare har rätt att motsätta sig att deras personuppgifter används vid kvalitetsuppföljningen och ska få information om den rätten. Identitetsuppgifter ska så långt det är möjligt vara krypterade och personuppgifterna får bara behandlas för kvalitetsuppföljningen.

Utredningen lämnar vidare två alternativa förslag till en ny sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten.

1. En verksamhet hos en myndighet (nämnd) inom socialtjänsten som avser insatser för äldre eller personer med funktionsnedsättningar får lämna uppgifter till andra sådana verksamheter inom samma kommun.
2. Alla myndigheter med verksamhet inom socialtjänsten inom samma kommun får lämna uppgifter till varandra, om den enskilde inte motsätter sig utlämnandet. Detta förslag förutsätter att ytterligare generella integritetsstärkande bestämmelser införs i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Datum
2021-04-14

Diarienummer
KS-2021/350.109

Slutligen föreslås en sekretessbrytande bestämmelse som innebär att en myndighet med hälso- och sjukvårdsverksamhet får lämna uppgifter till en enskild med sådan verksamhet som myndigheten anlitat, om uppgifterna behövs i den individinriktade hälso- och sjukvården.

Bestämmelserna ska enligt förslaget börja gälla den 1 juli 2022.

Betänkandets ekonomiska konsekvenser

Enligt kommittéförordningen ska förslagen i ett betänkande som påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, regioner, företag eller andra beräknas och om kostnadsökningar kan förväntas ska utredaren föreslå hur dessa ska finansieras.

Utredningens bedömning är att huvudförslagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation respektive kvalitetsuppföljning är frivilliga att använda. Det är således upp till varje region, kommun och företag att välja om regelverken ska tillämpas eller inte. Förslagen förväntas därför inte medföra några ekonomiska konsekvenser. Inte heller i bedöms förslagen medföra några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen.

Remissvar från vård- och omsorgsnämnden

Nämnden välkomnar utredningens förslag avseende såväl sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation som de föreslagna möjligheterna att genomföra kvalitetsuppföljning (*bilaga 2*).

Nämnden menar dock att det behöver utredas närmare vilka praktiska och därmed ekonomiska konsekvenser förslaget medför, inte minst gällande då personuppgifter inte får behandlas för kvalitetsuppföljning om den enskilde, efter att ha informerats om behandlingen, motsätter sig det (så kallad opt-out).

Nämnden understryker även vikten av att regionen i samverkan med kommunerna verkar för att detta genomförs då det är centralt ur ett patient- och brukarsäkerhetsperspektiv, trots att införandet bygger på frivillighet enligt utredningens förslag.

Avslutningsvis påtalar nämnden även behovet av att förtydliga frågorna om säkring av personuppgifter, sekretess, samtycken, ansvarsfördelning och behörigheter. Detta för att få en fördjupad förståelse för vilka konsekvenser förslaget medför samt hur vårdgivarna ska förhålla sig till de olika bestämmelserna vid eventuellt införande.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen förvaltning anser att betänkandet i allt väsentligt är bra men vill ändå inför regeringens fortsatt beredning lyfta fram följande:

- En sammanhållen information är en förutsättning för att säkerställa att information som kan behövas av olika omsorgsgivare delas i systemet av samtliga vårdgivare. Om möjligheten till att dela information sinsemellan ska vara frivillig vill förvaltningen understryka vikten av att regionen i samverkan

Datum
2021-04-14

Diarienummer
KS-2021/350.109

med kommunerna verkar för att detta genomförs då det är centralt ur ett säkerhetsperspektiv för vård- och omsorgstagaren.

- Det finns behov av att tydligare definiera målgruppen. Det är otillräckligt att endast hänvisa till de tillämpliga bestämmelserna i socialtjänstlagen för att avgränsa den. Målgruppen måste tydliggöras så att grupper inte utesluts, såsom exempelvis omsorgstagare med psykiska funktionsnedsättningar.
- Förvaltningen ansluter sig till det särskilda yttrandet i betänkandet från SKR, Inera, och E-hälsomyndigheten som uttrycker tveksamhet inför utredningens förslag att personuppgifter inte ska få behandlas för kvalitetsuppföljning om en omsorgsmottagare motsätter sig det, så kallad opt-out, då det försvårar det systematiska kvalitetsarbetet. Dels avseende tidsåtgång för hantering av samtycken, dels risken för att uppföljningen blir bristfällig eller missvisande. Insamling av information görs enklast och mest effektivt med aidentifierade personuppgifter som inte ställer krav på den enskildes samtycke. Individens integritet skyddas och kvalitetsuppföljningen möjliggörs.
- Kvalitetsuppföljningen i hälso- och sjukvården är central; inte minst ur ett patientsäkerhetsperspektiv. Huvudmännens totalansvar riskerar att undermineras av förslaget om opt-out och av risken att data från privata vårdgivare och omsorgsgivare inte tillgängliggörs i samband med kvalitetsuppföljningar.
- Utredningens förslag om opt-out-lösning kan komma att innebära tekniska lösningar som medföra ekonomiska konsekvenser för huvudmännen.
- Enligt utredningens förslag är det bara fullmäktige som får besluta om kvalitetsuppföljning. I beslutet ska ett preciserat ändamål med behandlingen av personuppgifter anges, liksom vem som är personuppgiftsansvarig och från vilka personuppgifter kommer att samlas in, lagringstid m.m. För en effektiv handläggning bör fullmäktige kunna delegera beslutsrätten.
- Utredningen föreslår två alternativa sekretessbrytande bestämmelser för socialtjänsten. Förvaltningen tillstyrker det första förslaget utifrån att det redan idag finns ett tydligt behov av att förenkla informationsöverföringen mellan de verksamheter vars insatser riktar sig mot nämnd målgrupp.
- Det finns behov av att ytterligare förtydliga hur omsorgsgivarna praktiskt ska göra bedömningen om när informationsutbytet kan ske när en omsorgstagare inte har förmågan att lämna samtycke, samt hur detta ska dokumenteras.
- Frågorna om säkring av personuppgifter, sekretess, samtycken, ansvarsfördelning och behörigheter behöver utredas vidare och förtydligas så att vårdgivarna får en djupare förståelse för hur de ska hantera den eventuella lagändringen.

Ett underlättande av informationsutbytet genom en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation gynnar helhetssynen på patienten och bidra till en

Datum
2021-04-14

Diarienummer
KS-2021/350.109

personcentrerad vård, vilket är viktigt inte minst ur ett barnperspektiv men också för den sociala hållbarheten.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut avseende remissyttrandet medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen. Inför eventuell tillämpning av lagstiftning som följer av betänkandet ifråga bör dock ett ekonomiskt övervägande göras.

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Förslag till yttrande
- Bilaga 2. Delbetänkandet:
https://www.regeringen.se/48edb7/contentassets/9763eb764e1e4b6ca3b4048b6dc21461/sou-2021_4-informationsoverforing-inom-var-d-och-omsorg.pdf
- Bilaga 3. Remissvar från vård- och omsorgsnämnden

Beslutet ska skickas till

Socialdepartementet
Remissinstansen